



Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Langetermijnimpact coronacrisis op Nederlandse agro- en foodsectoren

*Kwetsbaarheden, kansen en
handelingsperspectieven*

Samenvatting voor gesprekken
experts en stakeholders



Insteek

- › Scenarioanalyse: wat zijn langeretermijneffecten op agrosectoren van de coronacrisis, door:
 - dip in economische groei (milde en diepere recessie)
 - mogelijke impact op handelsvoorkeuren (zelfvoorziening EU, nationaal)
- › *Focus: periode tot 2025.*
- › *Voortzetting beleidsagenda LNV als vertrekpunt.*
- › *Naast kwantitatieve analyse ook deskstudie en gesprekken*



Kernvragen

- Wat zijn voornaamste **kwetsbaarheden** en **bedreigingen** van de coronacrisis?
 - Effect door recessie (duur en omvang onzeker)
 - Mogelijk ook andere gevolgen zoals verschuiving handelsvoorkeuren/meer zelfvoorzienendheid.
- Wat zijn de voornaamste **kansen**?
- Wat betekent dit voor de vitaliteit en **handelingsperspectieven van sectoren**?
- Wat betekent dit voor de **handelingsperspectieven van LNV**?





Mogelijke impact doorgerekend door Wageningen Economic Research

Scenario's:

> Economische effecten

- A. IMF 1: Economische krimp NL 7,5% in 2020, daarna herstel in 2021 (+5,8%).
- B. IMF 2: Tweede uitbraak van het virus in 2021 die ongeveer 2/3 heviger is dan 2020. Herstel na 2021.

> Verschuivingen handel

- 1. Binnen EU sterkere voorkeur EU-producten;
- 2. Alle landen sterkere voorkeur eigen producten (domestic)



Voorlopige inzichten Wageningen Economic Research

Effecten economische scenario's (zie ook slides 7-9, bijlage):

- Consumptie-effecten beperkt vanwege inelasticiteit vraag maar nuancering voor luxere producten (daling vraag door recessie).
- In diverse sectoren effecten beperkt. Vooral dip in toegevoegde waarde sierteelt, kalverhouderij. Tweede uitbraak zou dip versterken.
- Dierlijke sectoren (zuivel, vleeskalveren, varkens, pluimvee) sterker geraakt door vraaguitval foodservice en export. Sierteelt specifiek door uitval export.
- Zuivel ook geraakt door daling export kaas.
- Varkenshouderij vertoont grillig beeld door impact AVP.

Effecten handelsscenario's (zie ook slides 10-11):

- *NL profiteert beperkt bij voorkeur EU-producten vanwege netto exportpositie in EU:*
 - Lichte toename BNP. Toename export plantaardig, vis en 'processed', beperkte daling zuivel, varkens, pluimvee.
 - Afname productie meeste dierlijke sectoren. Toename in plantaardige sectoren en vis.
- *NL verliest sterk bij voorkeur 'domestic' vanwege afhankelijkheid export:*
 - Vooral minder productie in dierlijke sectoren en 'processed' voedsel.
 - Mogelijkheden voor substitutie naar vollegrondsteelt.



Overige gebleken kwetsbaarheden (en kansen?) die coronacrisis inzichtelijk maakt

- Afhankelijkheden lange ketens/export, import (ook inputs), horeca en foodservice
- Afhankelijkheden arbeidsmigratie voor uitvoering processen in primaire productie en verwerking – onzekere impact op langere termijn
- Risicobeheersing zoonosen en relatie die - in ieder geval maatschappelijk - wordt gelegd met (intensieve) veehouderij
- Toenemende vraag naar lokaal geproduceerd voedsel, digitalisering: blijvend of tijdelijk effect?
- ...

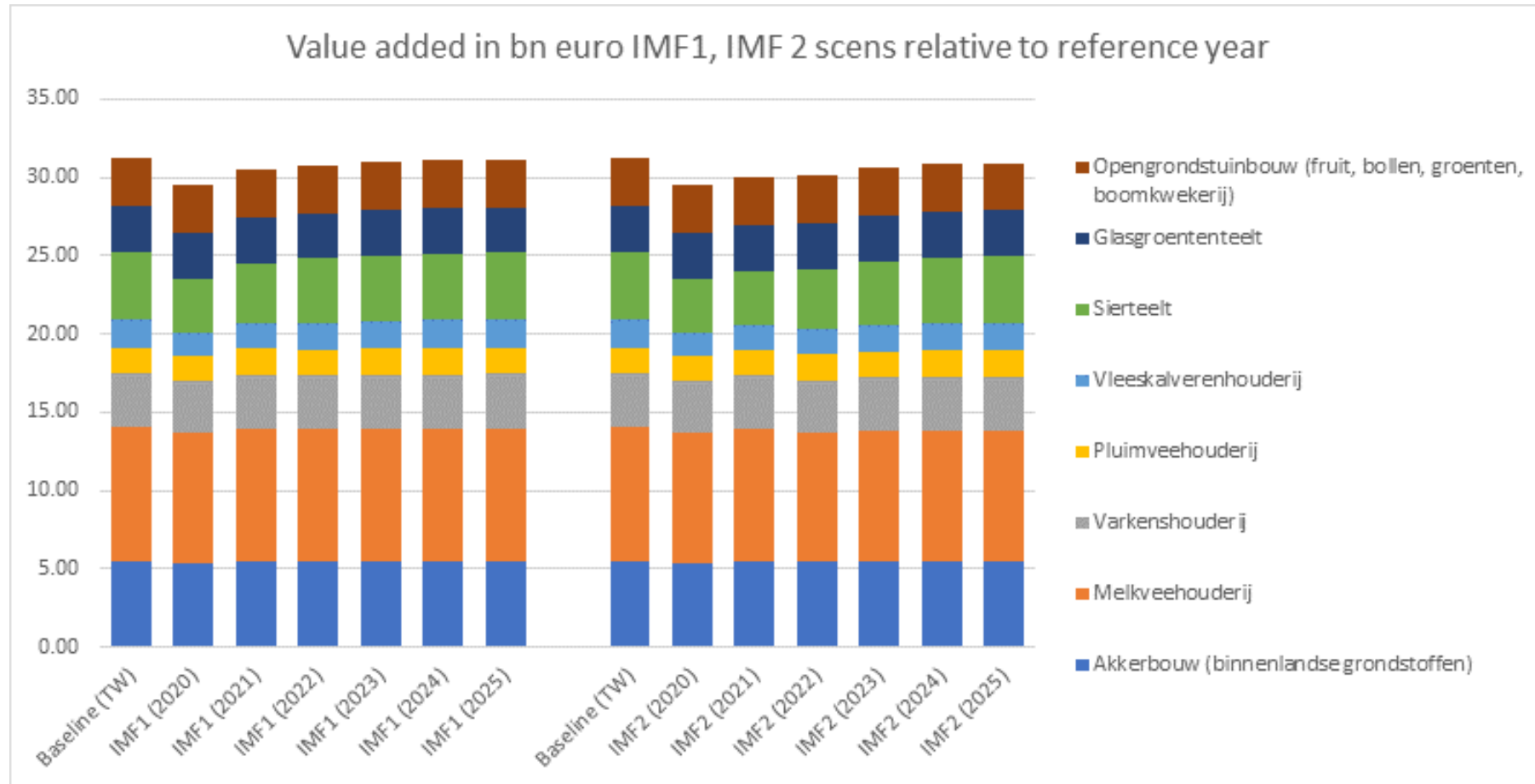
=> Welke handelingsperspectieven vloeien hieruit voort?





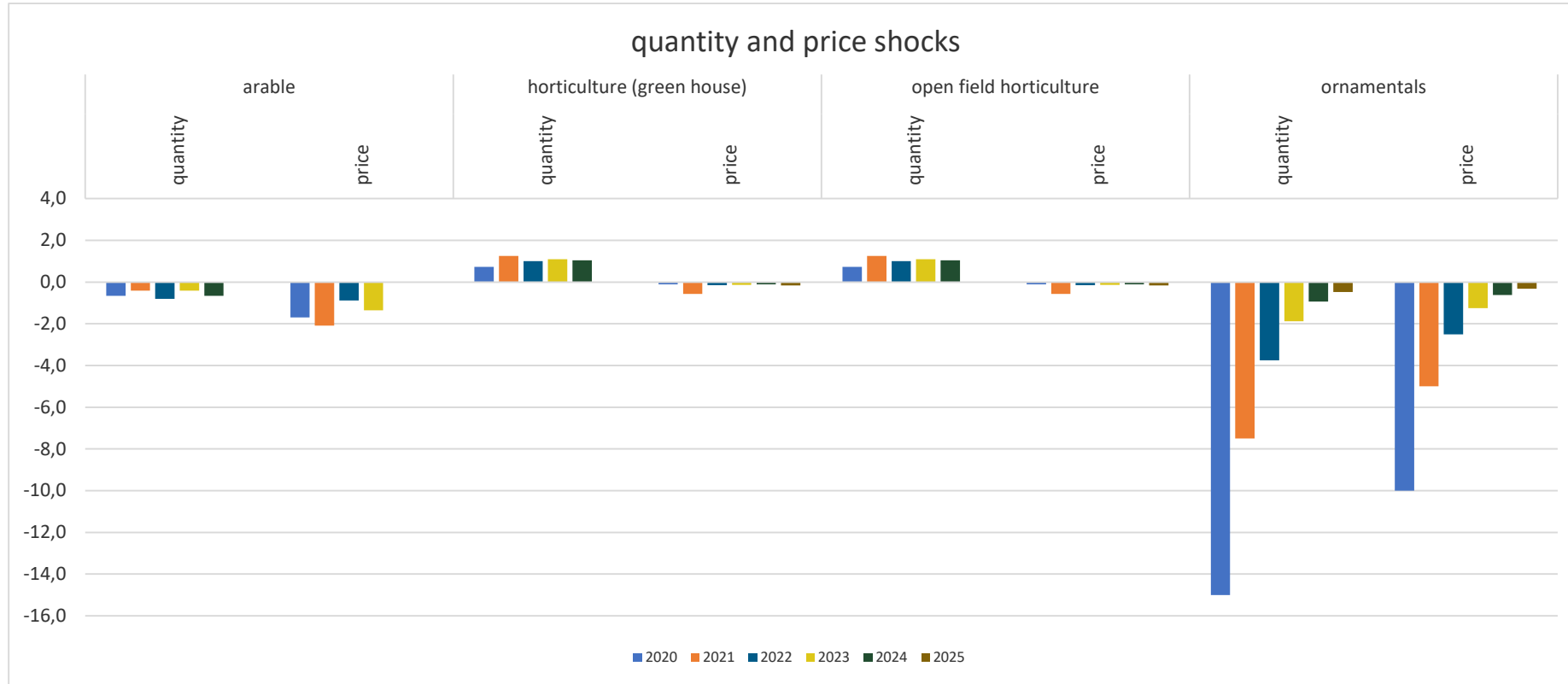
Economische scenario's

Ontwikkeling toegevoegde waarde agrocomplex





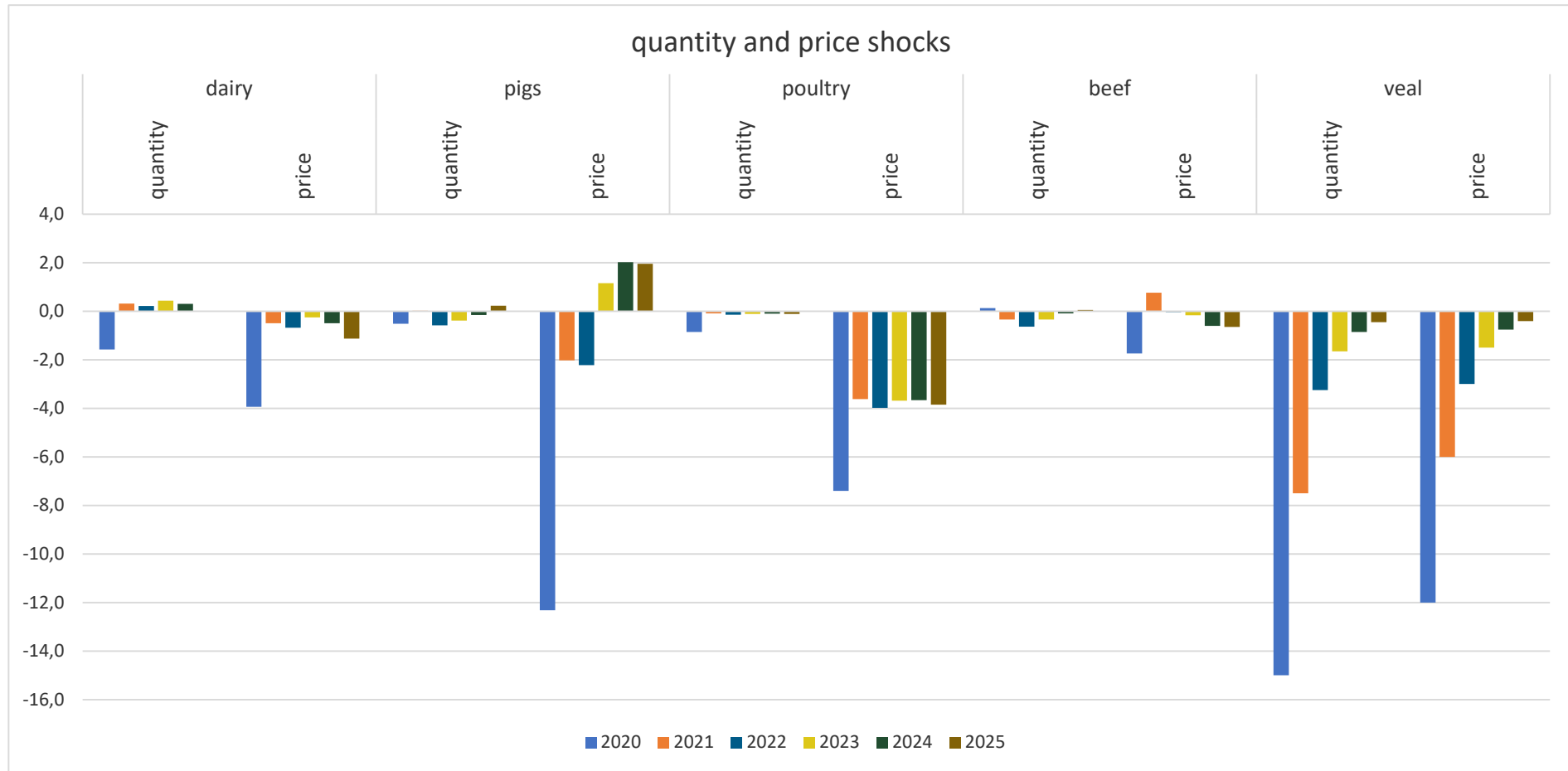
Effecten op Nederlandse productie en prijzen (IMF1); plantaardige sectoren



> Sierteelt sterkst geraakt



Effecten op Nederlandse productieprijzen IMF1, dierlijke sectoren

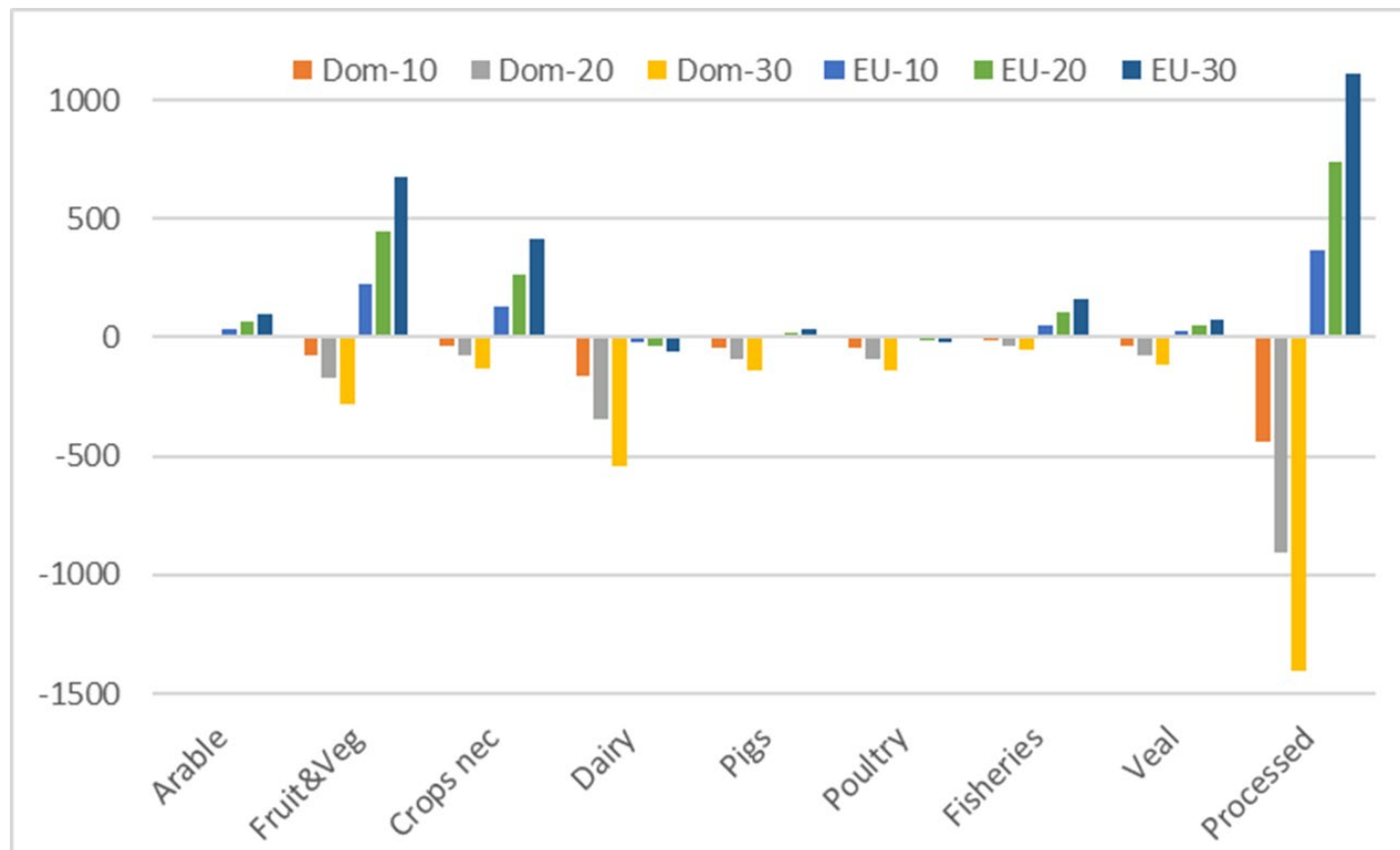




Handelsscenario's

Ontwikkeling toegevoegde waarde

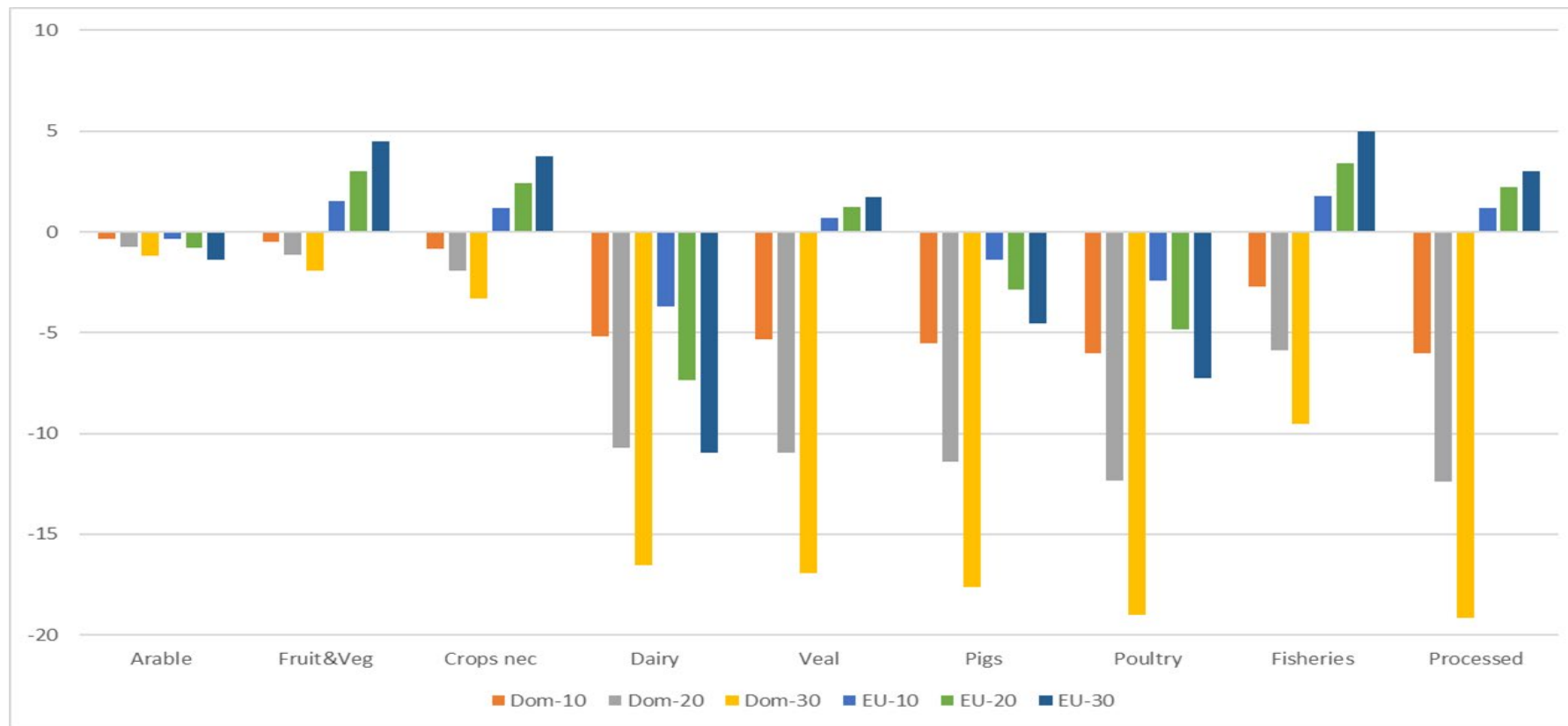
In mln. USD ten opzichte van IMF 1.





Handelsscenario's

Ontwikkeling export tov IMF 1, 2020

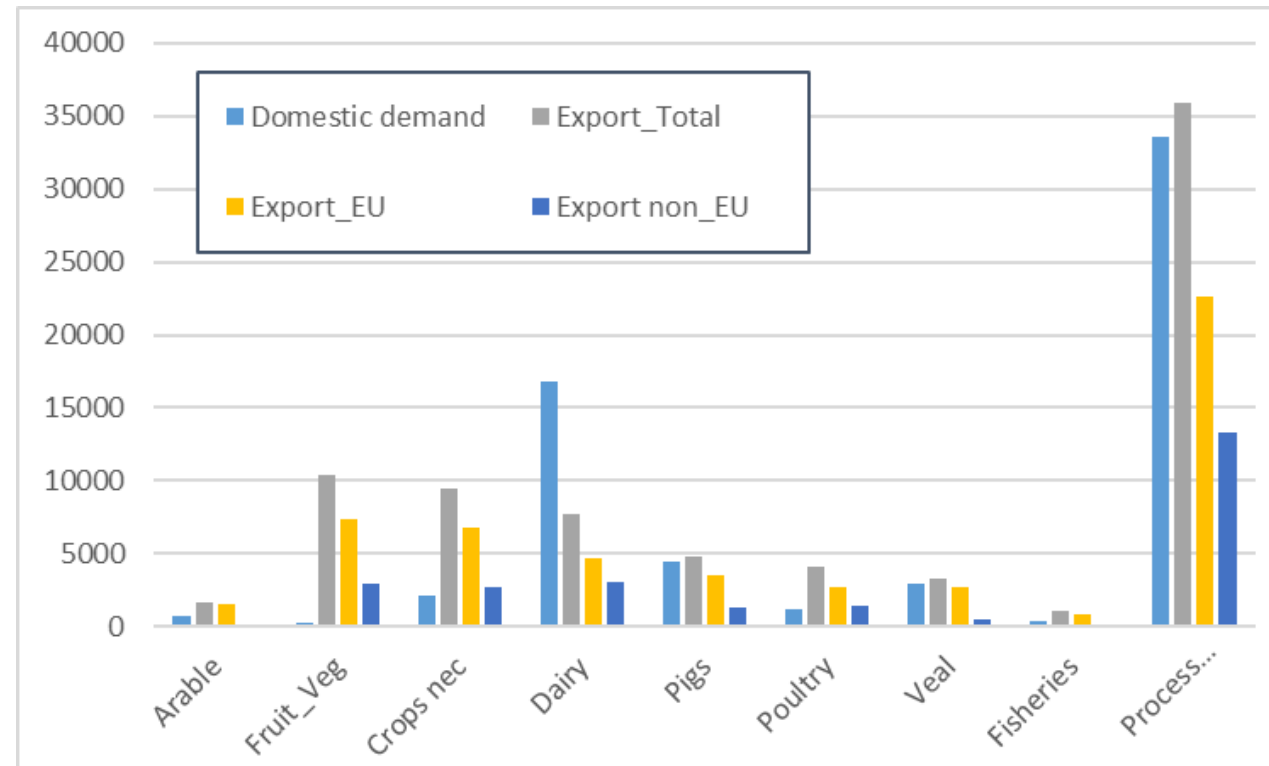




Bijlage



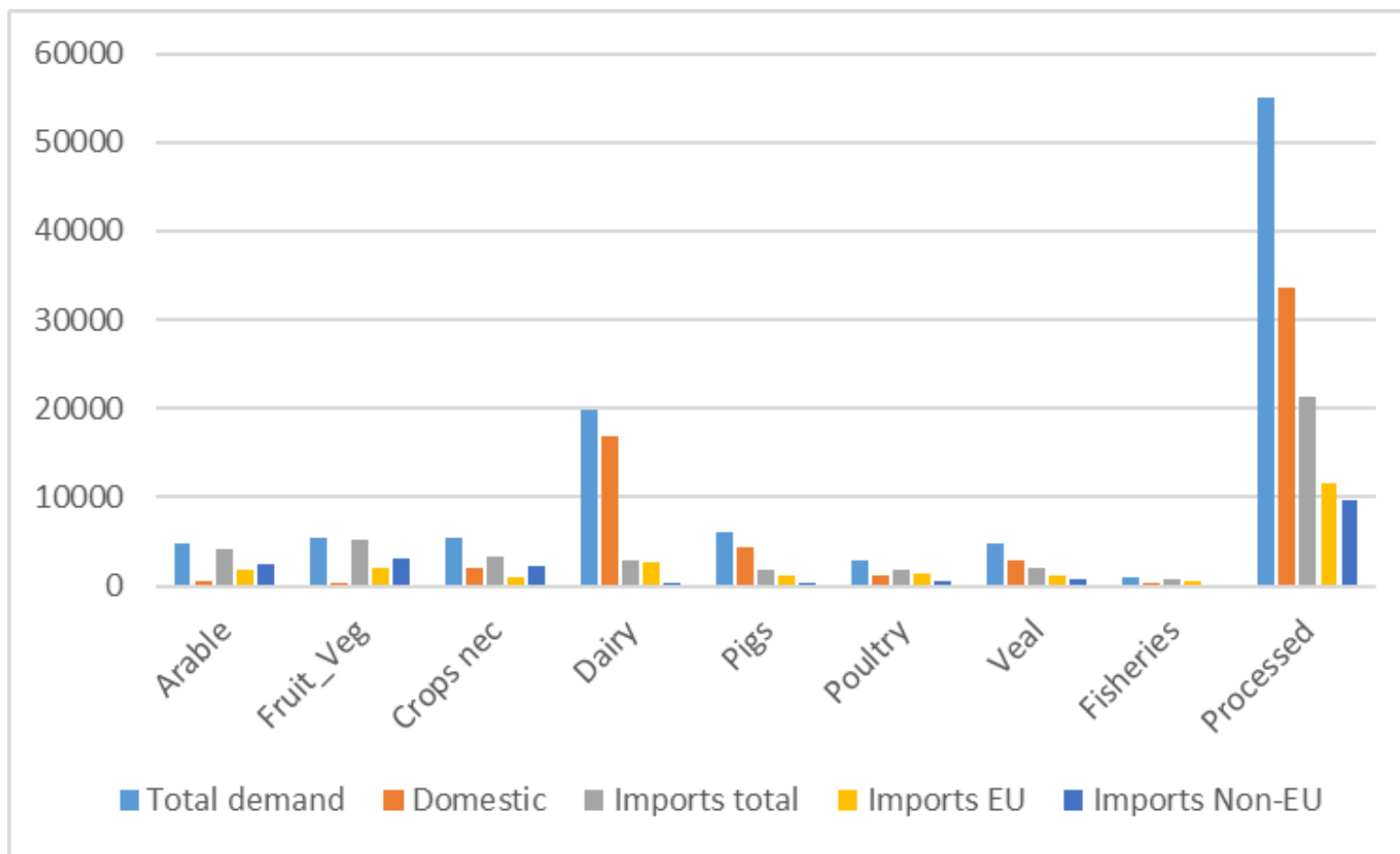
Verdeling binnenlandse productie (mln. USD)



- > Exports key for Dutch agri-food: fruit\veg, crop nec (includes flowers), pigs, poultry, veal, fisheries mainly exported to especially EU countries.
- > Dairy: domestic market is important (milk) & exports (EU & non-EU)
- > Processed: domestic & export markets (EU and Non-EU) are all important

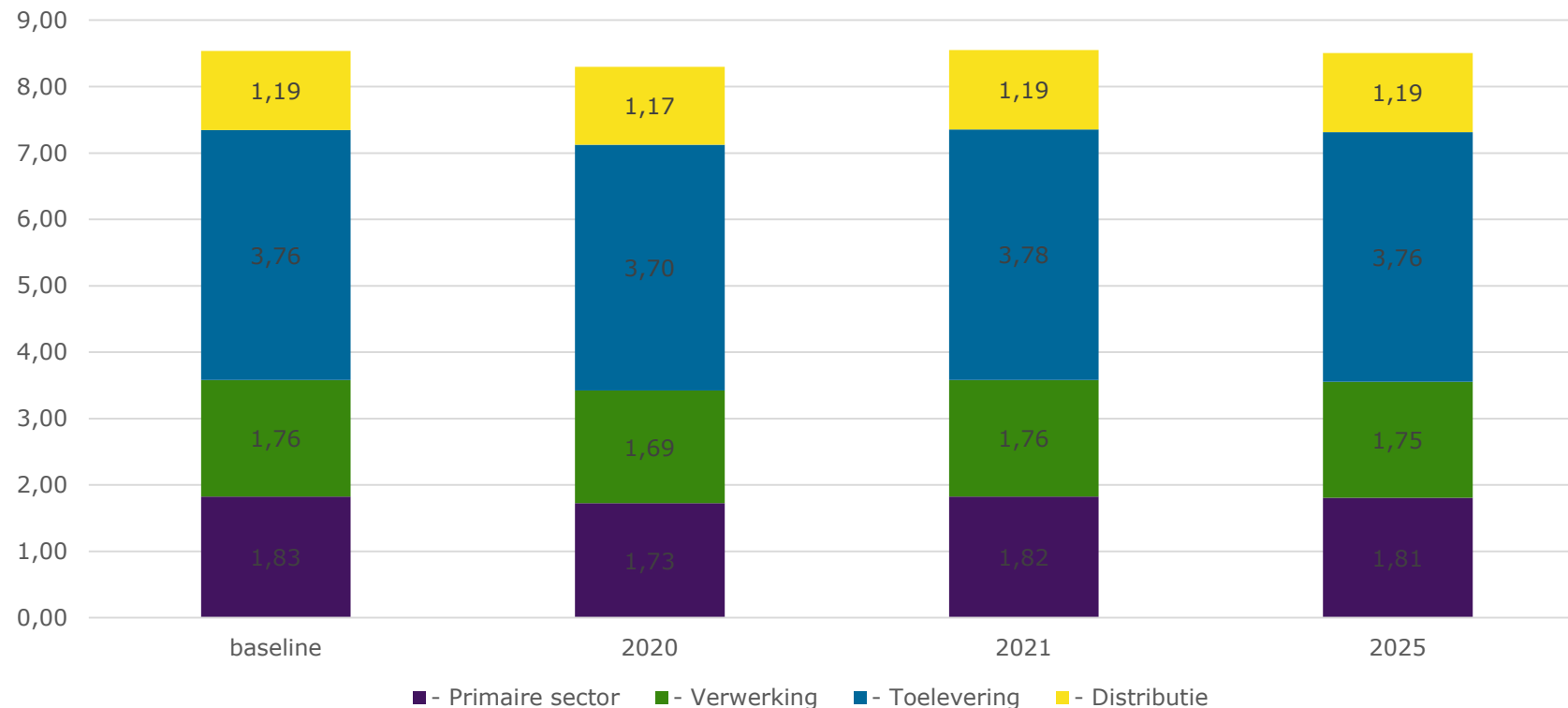


Verdeling vraag Nederlandse productie (mln. USD)





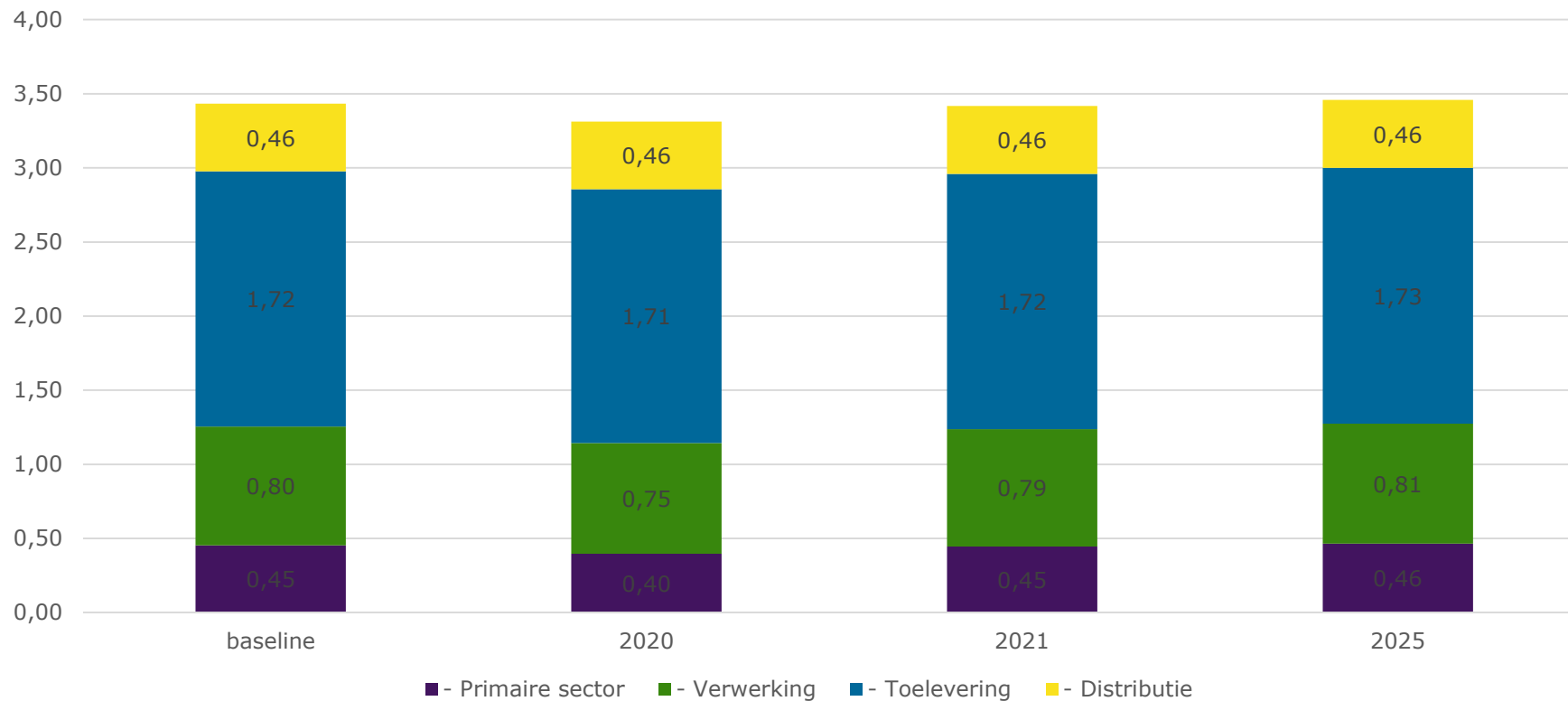
Toegevoegde waarde zuivelcomplex (IMF 1, mld. euro)



- > Grootste impact in 2020, daarna snel herstel naar 'nieuw normaal'



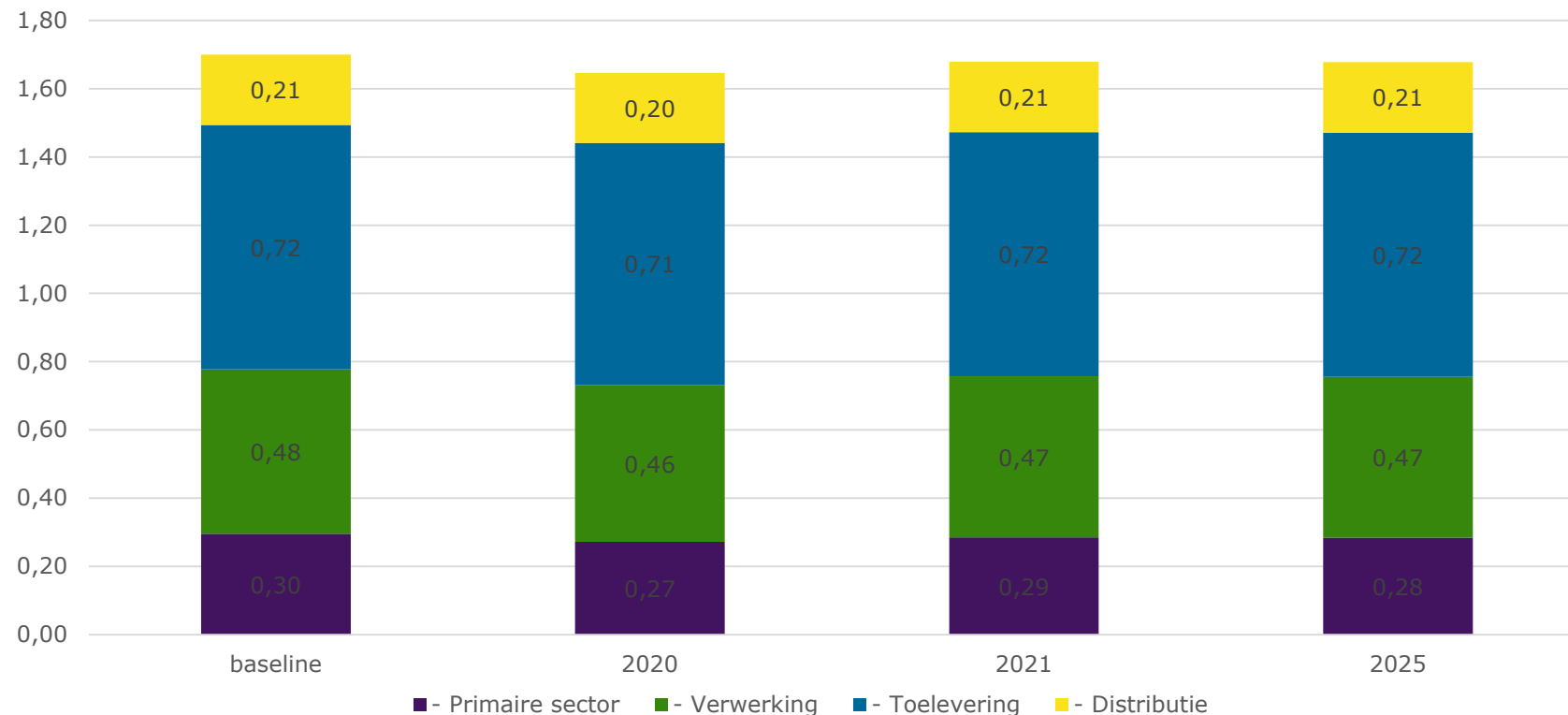
Toeg. waarde varkenssector, mld euro, IMF 1, mld. euro



- > Grootste effect in 2020 , daarna snel herstel verwacht



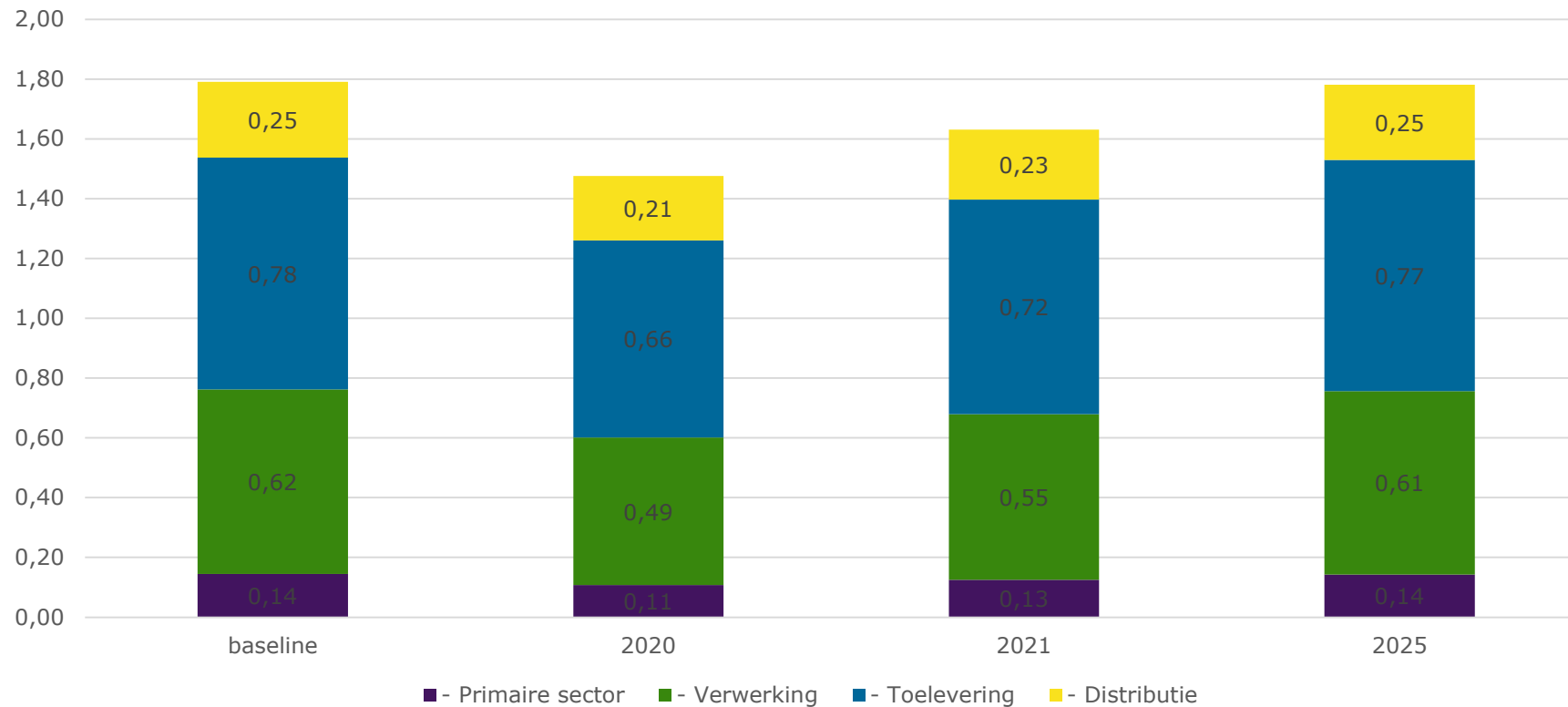
Toeg. waarde pluimveesector, (IMF1, mld. euro)



- > Concurrentie kan toenemen (relatief) ook voor langere termijn als gevolg van veranderende EU- en wereldmarktcondities.



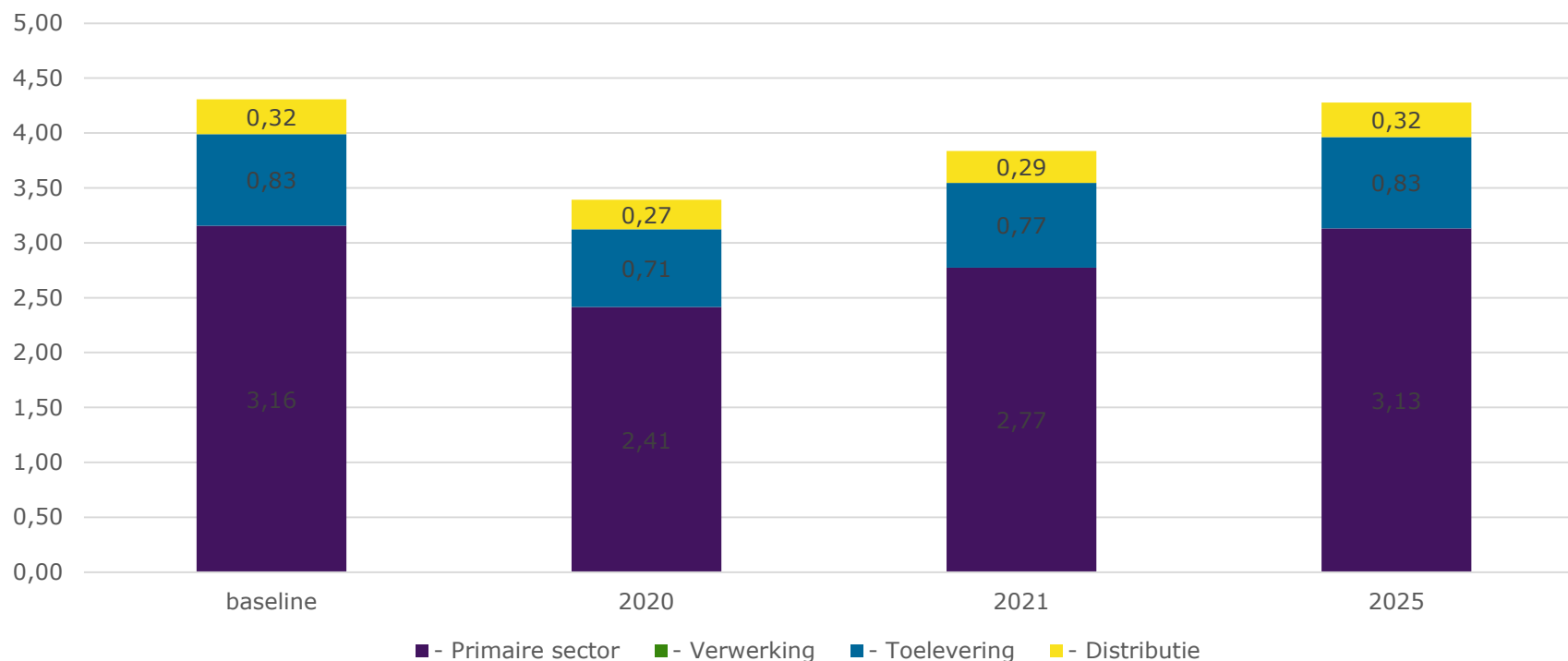
Toeg. waarde kalversector, (IMF1, mld. euro)



- > Kalversector relatief sterk getroffen over hele supply chain



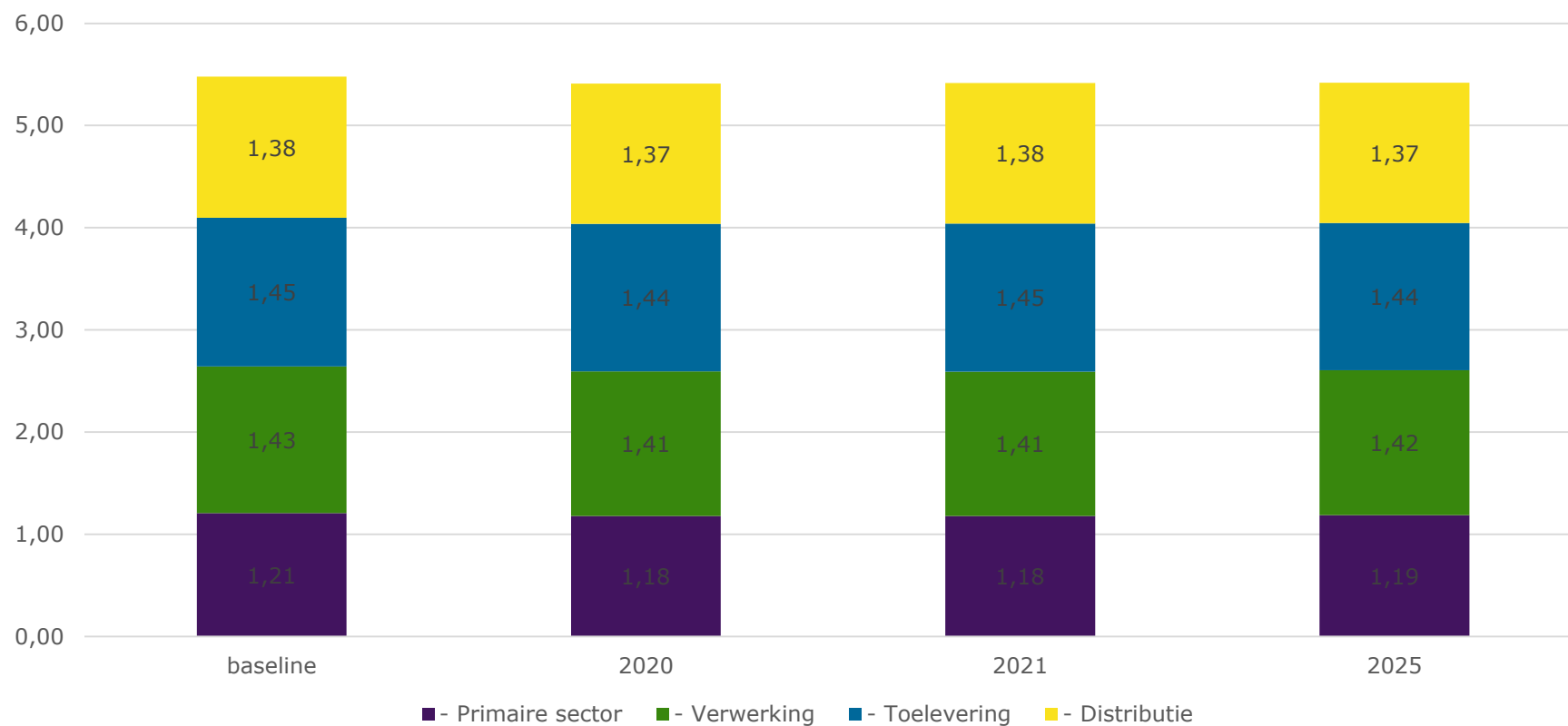
Toeg. waarde sierteelt, (IMF1, mld. euro)



- > Sierteelt sterk getroffen en herstel kan tijd nemen (afhankelijk van impact op productie en marketingstructuur).

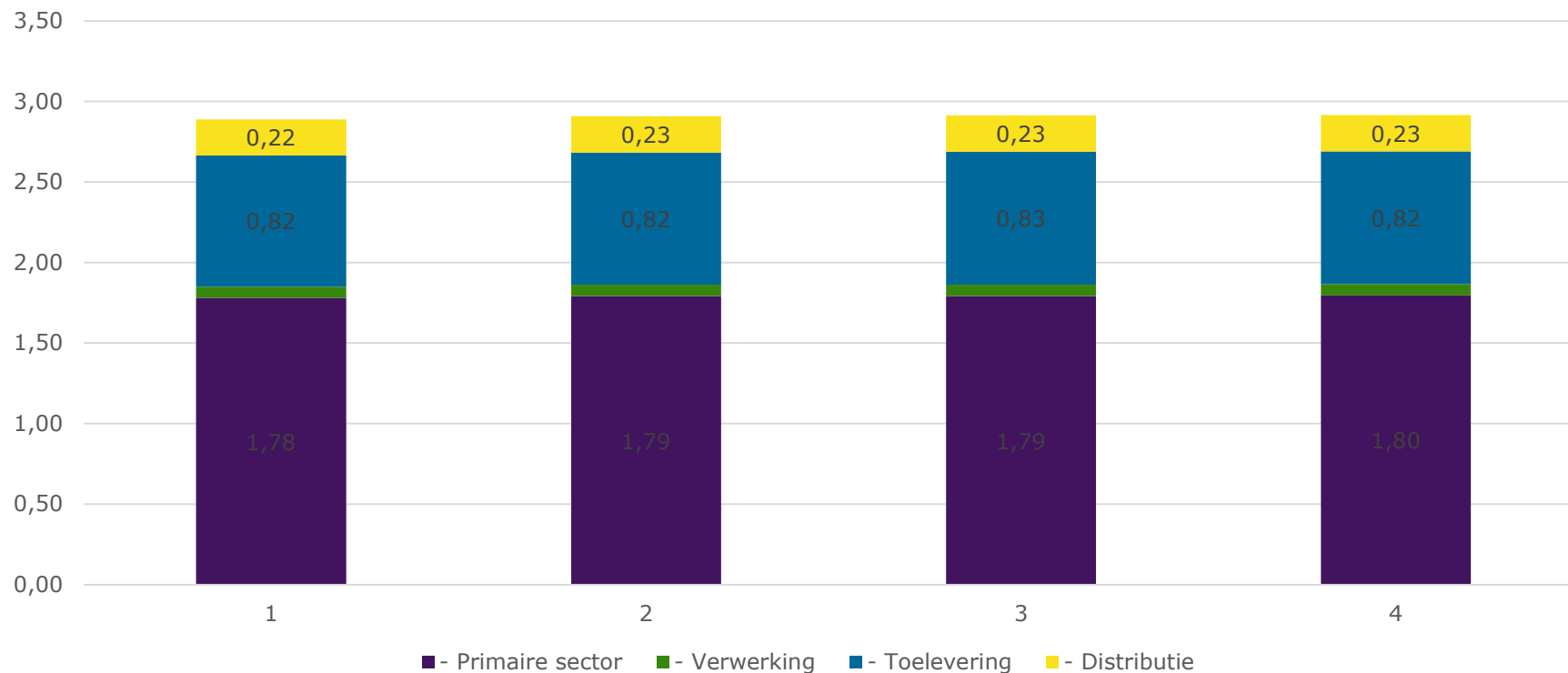


Toeg. waarde akkerbouw (IMF1, mld. euro)



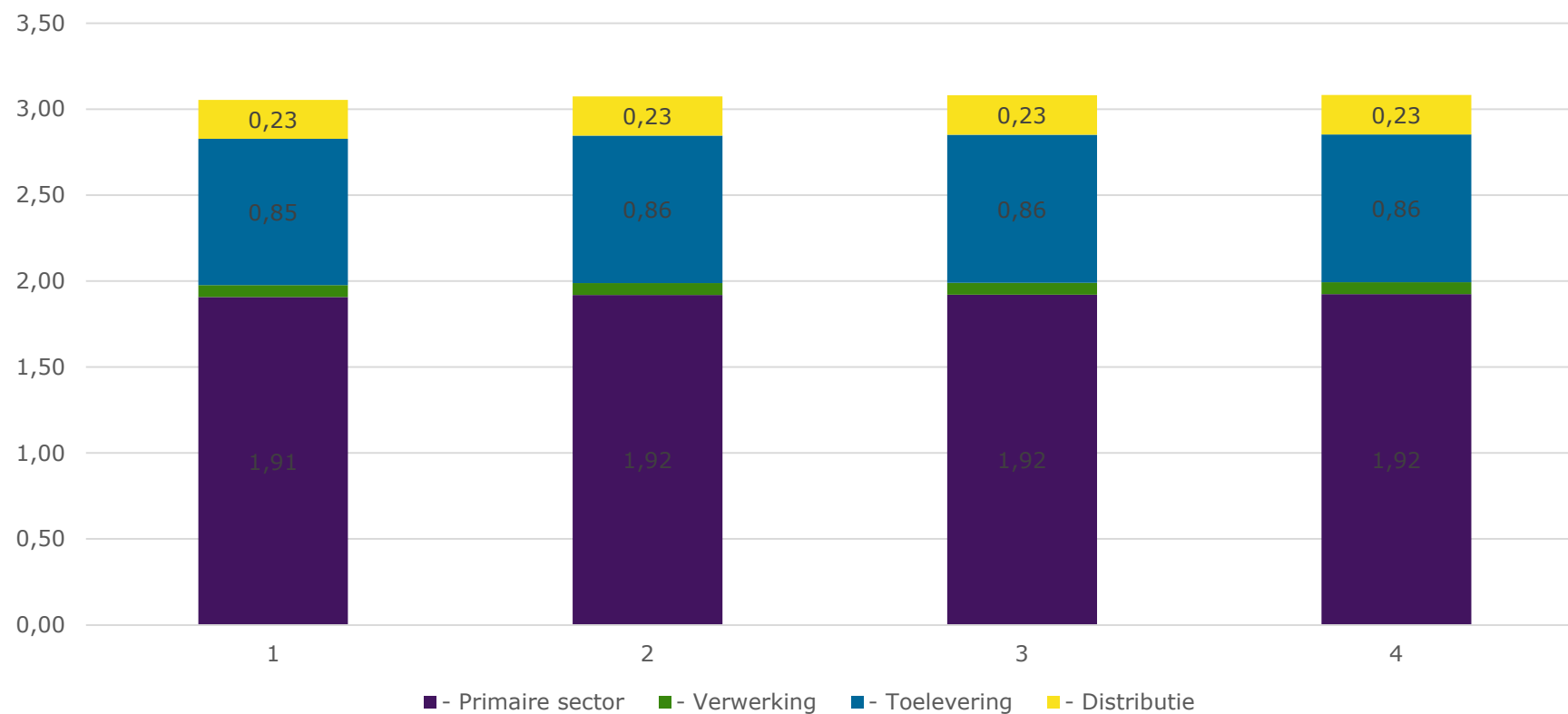


Toeg. waarde tuinbouw (glasgroente) complex (IMF1, mld. euro)





Toeg. waarde volleggrondsteelt (IMF1, mld. euro)



> Impact beperkt